

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (kolmas jaosto)

10 päivänä helmikuuta 2000 *

Yhdistetyissä asioissa T-32/98 ja T-41/98,

Nederlandse Antillen (Alankomaat), edustajinaan asianajajat M. M. Slotboom ja
P. V. F. Bos, Rotterdam, prosessiosoite Luxemburgissa asianajotoimisto
M. Loesch, 11 rue Goethe,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudelliset neuvonantajat
T. van Rijn ja P. J. Kuijper, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen
yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

vastaajana,

jota tukee

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään valtionasiamies N. Díaz Abad, prosessiosoite Luxemburgissa Espanjan suurlähetystö, 4—6 boulevard Emmanuel Servais,

väliintulijana,

joissa kantaja vaatii (asia T-32/98) merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta peräisin olevan riisin tuontia koskevista erityistoimenpiteistä 27 päivänä marraskuuta 1997 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2352/97 (EYVL L 326, s. 21) ja (asia T-41/98) tuontitodistusten antamisesta merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta peräisin olevalle CN-koodiin 1006 kuuluvalla riisille komission asetuksella (EY) N:o 2352/97 käyttöön otettujen erityistoimenpiteiden yhteydessä 12 päivänä joulukuuta 1997 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2494/97 (EYVL L 343 s. 17) kumoamista,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Jaeger sekä tuomarit K. Lenaerts ja J. Azizi,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Mair,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 21.9.1999 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskeva lainsäädäntö

1 Alankomaihin kuuluvat sen Euroopassa sijaitsevien alueiden lisäksi Alankomaiden Antillit ja Aruban saari. Nämä kaksi viimeksi mainittua kuuluvat EY:n perustamissopimuksen liitteessä IV (josta on muutettuna tullut liite II) lueteltuihin merentakaisiin maihin ja alueisiin (jäljempänä MMA), joiden assosiaatiosta Euroopan yhteisöön määrätään EY:n perustamissopimuksen neljännessä osassa.

Asian kannalta merkitykselliset perustamissopimuksen määräykset

2 EY:n perustamissopimuksen 131 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 182 artikla) toisessa kohdassa määrätään, että ”assosioinnin tavoitteena on edistää [MMA:iden] taloudellista ja sosiaalista kehitystä ja vahvistaa läheiset taloudelliset suhteet niiden ja koko yhteisön välille”.

3 EY:n perustamissopimuksen 132 artiklan 1 alakohdan (josta on tullut EY 183 artiklan 1 alakohta) mukaan ”jäsenvaltiot soveltavat kaupankäynnissään [MMA:iden] kanssa samaa järjestelmää kuin tämän sopimuksen mukaan keskinäisessä kaupankäynnissään”.

- 4 EY:n perustamissopimuksen 133 artiklan 1 alakohdassa (josta on muutettuna tullut EY 184 artiklan 1 alakohta) määrätään, että ”[MMA:ilta] peräisin olevien, jäsenvaltioihin tuotavien tavaroiden tullit poistetaan kokonaan niin kuin jäsenvaltioiden välisten tullien asteittaisesta poistamisesta tässä sopimuksessa määrätään”.
- 5 EY:n perustamissopimuksen 134 artiklassa (josta on tullut EY 185 artikla) taas määrätään, että ”jos niiden tullien taso, joita sovelletaan kolmannesta maasta peräisin oleviin tuotteisiin niiden tullessa [MMA:lle], on sellainen, että se, ottaen huomioon 133 artiklan 1 kohdan määräysten soveltamisen, johtaa kaupankäynnin vinoutumiseen jonkin jäsenvaltion vahingoksi, tämä jäsenvaltio voi pyytää komissiota tekemään muille jäsenvaltioille ehdotuksia toimenpiteiksi, jotka ovat tarpeen tilanteen korjaamiseksi”.
- 6 EY:n perustamissopimuksen 136 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 187 artikla) mukaan neuvosto antaa MMA:n ja yhteisön välistä assosiaatiota koskevat säännökset.

MMA-päätös, välitarkastuspäätös ja vuonna 1997 toteutetut muut toimenpiteet

- 7 Neuvosto teki 25.7.1991 perustamissopimuksen 136 artiklan perusteella päätöksen 91/482/ETY MMA:n assosiaatiosta Euroopan talousyhteisöön (EYVL L 263, s. 1; jäljempänä MMA-päätös).
- 8 MMA-päätöksen 101 artiklan 1 kohdassa ja 102 artiklassa määrättiin (niiden 30.11.1997 tehtyyn muuttamiseen saakka) seuraavasti: ”Tuotaessa MMA:ista peräisin olevia tuotteita yhteisöön ne vapautetaan tulleista ja vaikutukseltaan vastaavista maksuista.

— —

Yhteisö ei sovelle määrällisiä rajoituksia eikä toteuta vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä MMA:ista peräisin olevien tuotteiden tuontiin.”

- 9 MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa määrätään, että komissio voi tämän päätöksen liitteessä IV määrätyn menettelyn mukaisesti toteuttaa suoja-toimenpiteitä MMA:ista peräisin olevien tuotteiden tuontia vastaan. Saman päätöksen 109 artiklan 2 kohdassa ja 110 artiklassa määrätään näiden toimenpiteiden edellytyksistä.

- 10 MMA-päätöksen 240 artiklan mukaan MMA-päätös on voimassa kymmenen vuotta 1.3.1990 lukien. Saman artiklan 3 kohdassa määrätään, että neuvosto päättää ennen ensimmäisen viiden vuoden määräajan päättymistä yksimielisesti komission ehdotuksesta seuraavaksi viisivuotiskaudeksi myönnettävästä yhteisön rahoitusavusta, minkä lisäksi se vahvistaa tarvittaessa mahdolliset MMA-päätökseen tehtävät muutokset, joita MMA:iden toimivaltaiset viranomaiset toivoivat tai joita komissio oman kokemuksensa perusteella taikka yhteisön ja AKT-valtioiden (Afrikan, Karibian tai Tyynenmeren valtiot) kanssa neuvoteltavina olevien muutosten yhteydessä mahdollisesti ehdottaa. Näin vahvistetut mahdolliset muutokset tehdään ”välitarkistuspäätöksenä”.

- 11 Neuvosto teki edellä mainitun 240 artiklan 3 kohdan nojalla 24.11.1997 MMA-päätöksen välitarkistusta koskevan päätöksen 97/803/EY (EYVL L 329, s. 50; jäljempänä välitarkistus-päätös). Tällä päätöksellä rajoitetaan MMA:ilta peräisin olevan riisin ja sokerin tuontia yhteisöön.

- 12 Kantaja nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa välitarkistuspäätöstä koskevan kumoamiskanteen (asia T-310/97). Arrondissementsrechtbank 's-Gravenhagen puheenjohtaja (Alankomaat) pyysi yhteisöjen tuomioistuimelta EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla ennakkoratkaisua kyseisen päätöksen pätevydestä (asia C-17/98). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lykkäsi asiassa T-310/97, Alankomaiden Antillit vastaan neuvosto, 16.11.1998 antamallaan määräyksellä (Kok. 1998, s. II-4131) asian T-310/97 käsittelyä siihen asti, kunnes yhteisöjen tuomioistuin antaisi tuomion asiassa C-17/98.
- 13 Komissio joutui vuonna 1997 toteuttamaan MMA-päätöksen 109 artiklan perusteella tiettyjä, muun muassa riisin tuontia koskevia toimenpiteitä.
- 14 Neuvosto toteutti MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontia koskevien suojoitoimenpiteiden käyttöön ottamisesta 17 päivänä helmikuuta 1997 antamallaan asetuksella (EY) N:o 304/97 (EYVL L 51, s. 1) ensimmäiset suojoitoimenpiteet rajoittamalla MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontia yhteisöön 1.1.1997 ja 30.4.1997 välisenä aikana. Alankomaiden kuningaskunta nosti yhteisöjen tuomioistuimessa (asia C-110/97) ja Antillean Rice Mills -yhtiö ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (asia T-41/97) tätä asetusta koskevat kumoamiskanteet. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin luopui asian käsittelystä asiassa T-41/97, Antillean Rice Mills vastaan neuvosto, 16.11.1998 antamallaan määräyksellä (Kok. 1998, s. II-4117) yhteisöjen tuomioistuimen hyväksi, jotta tämä ratkaisisi kumoamiskanteet.
- 15 Neuvosto toteutti MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontia koskevien suojoitoimenpiteiden käyttöön ottamisesta 2 päivänä kesäkuuta 1997 antamallaan asetuksella (EY) N:o 1036/97 (EYVL L 151, s. 8) uusia suojoitoimenpiteitä, joilla rajoitettiin MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontia yhteisöön 1.5.1997 ja 30.11.1997 välisenä aikana. Kantaja nosti yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (asia T-179/97) ja Alankomaiden kuningaskunta yhteisöjen tuomioistuimessa (asia C-301/97) tätä asetusta koskevat kumoamiskanteet. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin luopui tämänkin asian käsittelystä yhdistetyissä asioissa T-163/97 ja T-179/97, Alankomaiden Antillit vastaan neuvosto ja komissio, 16.11.1998 antamallaan määräyksellä (Kok. 1998, s. II-4123) yhteisöjen tuomioistuimen hyväksi.

- 16 Komissio toteutti MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontia koskevista erityistoimenpiteistä 27 päivänä marraskuuta 1997 antamallaan asetuksella (EY) N:o 2352/97 (EYVL L 326, s. 21; jäljempänä asetus N:o 2352/97) kolmannen kerran suojatoimenpiteitä, joiden mukaan edellytettiin tuontitodistusten myöntämistä MMA:ilta peräisin olevalle riisille ja pankkitakauksen asettamista siten, että se kattoi 50 prosenttia siitä riisimäärästä yleensä kannettavista tulleista, jolle tuontitodistuksia haettiin. Lisäksi tässä asetuksessa säädetään, että jos haettujen todistusten määrä ylittää 13 300 riisitonnin kuukaudessa ja jos on olemassa vaara, että yhteisön markkinat häiriintyvät huomattavasti, komissio toteuttaa tiettyjä toimenpiteitä niiden hakemusten osalta, jotka ylittävät tämän 13 300 tonnin kynnyksen. Asetus tuli voimaan 1.12.1997.
- 17 Komissio antoi tuontitodistusten antamisesta MMA:ilta peräisin olevalle CN-koodiin 1006 kuuluvalla riisillä komission asetuksella (EY) N:o 2352/97 käyttöön otettujen erityistoimenpiteiden yhteydessä 12 päivänä joulukuuta 1997 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2494/97 (EYVL L 343, s. 17; jäljempänä asetus N:o 2494/97). Se määräsi mutun muussa, ettei tuontitodistuksia myönnetty 3.12.1997 lähtien ja että uusien tuontitodistushakemusten jättäminen keskeytettiin 31.12.1997 saakka.
- 18 Asetus N:o 2352/97 kumottiin MMA-päätöksen 108 a artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna, perusteella annetulla AKT-maista sekä merentakaisista maista ja alueilta (MMA) peräisin olevan riisin tuonnin soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 16 päivänä joulukuuta 1997 annetun komission asetuksen (EY) N:o 2603/97 (EYVL L 351, s. 22) 14 artiklalla. Kantaja nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa myös tätä asetusta koskevan kumoamiskanteen (asia T-52/98). Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin lykäksi asiassa T-52/98, Alankomaiden Antillit vastaan komissio, 11.2.1999 antamallaan määräyksellä (ei julkaistu oikeustapauskokoelmassa) asian T-52/98 käsittelyä siihen saakka, kunnes yhteisöjen tuomioistuin antaisi tuomion asiassa C-17/98.

Oikeudenkäynti

- 19 Kantaja nosti 24.2.1998 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asetusta N:o 2352/97 koskevan kumoamiskanteen (asia T-32/98).
- 20 Kantaja nosti 6.3.1998 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa asetusta N:o 2494/97 koskevan kumoamiskanteen (asia T-41/98).
- 21 Espanjan kuningaskunta pyysi työjärjestyksen 115 artiklan nojalla 28.5.1998 ja 11.6.1998 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen jättämissään asiakirjoissa saada osallistua asioita T-32/98 ja T-41/98 koskeviin oikeudenkäynteihin komission vaatimuksia tukevana väliintulijana. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen neljännen jaoston puheenjohtaja hyväksyi nämä pyynnöt 1.7.1998 ja 10.7.1998 antamallaan määräyksillä. Espanjan kuningaskunta jätti 31.7.1998 ja 6.8.1998 näitä kahta asiaa koskevat väliintulokirjelmänsä, joista asianosaiset saattoivat esittää huomautuksensa.
- 22 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ilman edeltäviä asian selvittämistoimia. Asianosaisia pyydettiin kuitenkin työjärjestyksen 64 artiklassa tarkoitettuna prosessinjohtotoimenpiteenä vastaamaan tiettyihin kirjallisiin kysymyksiin ja näin ne menettelivätkin asetetussa määräajassa.
- 23 Asianosaisten suulliset lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin molempien asioiden osalta 21.9.1999 pidetyssä istunnossa.

24 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti asianosaisia kuultuaan yhdistää nämä kaksi asiaa tuomion antamista varten.

Asianosaisten vaatimukset

25 Kantaja vaatii asiassa T-32/98, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa asetuksen N:o 2352/97 ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

26 Kantaja vaatii asiassa T-41/98, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa asetuksen N:o 2494/97 ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

27 Komissio vaatii asioissa T-32/98 ja T-41/98, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— jättää kanteen tutkittavaksi ottamatta tai ainakin toteaa sen perusteettomaksi ja

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

28 Väliintulija vaatii asioissa T-32/98 ja T-41/98, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim

— jättää kanteen tutkittavaksi ottamatta asiavaltuuden puuttumisen vuoksi

— toissijaisesti hylkää kanteen perusteettomana ja

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Väliintulohakemuksen tutkittavaksi ottaminen

29 Kantaja väittää, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuim voi ottaa huomioon Espanjan kuningaskunnan väliintulokirjelmissä esitettyjä huomautuksia. Se perustelee tätä sillä, ettei Alankomaiden Antillien ja tämän jäsenvaltion välillä ole

yhteisön oikeuteen perustuvaa sidossuhdetta. Alankomaiden kuningaskunta on näet ratifioinut Espanjan kuningaskunnan liittymissopimuksen ainoastaan Euroopassa sijaitsevan alueensa osalta.

- 30 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin toteaa, että 1.7.1998 ja 10.7.1998 annetut määräykset, joilla Espanjan kuningaskunnan on sallittu osallistua asioiden T-32/98 ja T-41/98 käsittelyyn komission vaatimuksia tukevana väliintulijana, eivät estä sitä, että sen väliintulohakemuksen tutkittavaksi ottamista arvioidaan uudelleen, kun asia ratkaistaan lopullisesti (asia C-234/92 P, Shell v. komissio, tuomio 8.7.1999, Kok. 1999, s. I-4501, 25 kohta).
- 31 Päinvastoin kuin kantaja väittää, Espanjan kuningaskunnan väliintulohakemukset näissä kahdessa asiassa voidaan kuitenkin ottaa tutkittaviksi. EY:n tuomioistuimen perussäännön 37 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan, jota sovelletaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen saman perussäännön 46 artiklan ensimmäisen kohdan perusteella, jäsenvaltioilla on näet oikeus esiintyä väliintulijoina kaikissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa. Vaikka Alankomaiden kuningaskunta olisikin ratifioinut Espanjan kuningaskunnan liittymissopimuksen ainoastaan Euroopassa sijaitsevan alueensa osalta, tämä ei vaikuta sen oikeuden käyttämiseen, joka Espanjan kuningaskunnalla jäsenvaltiona on.

Kanteen tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten ja väliintulijan väitteet sekä niiden perustelut

- 32 Esittämättä varsinaisia työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohtaan perustuvia oikeudenkäyntiväitteitä komissio katsoo, ettei kannetta voida ottaa tutkittavaksi kolmesta syystä.

33 Komissio väittää ensinnäkin, ettei kantajalla ole oikeutta perustaa kanteitaan EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan toiseen kohtaan (josta on muutettuna tullut EY 230 artiklan toinen kohta). Se viittaa yhteisöjen tuomioistuimen asiassa C-95/97, *Région wallonne v. komissio*, 21.3.1997 antamaan määräykseen (Kok. 1997, s. I-1787) ja lisää, että Alankomaiden Antilleille ei anneta perustamissopimuksen neljännessä osastossa erityisiä oikeuksia eikä siinä aseteta niille sellaisia erityisiä velvollisuuksia, joiden nojalla niiden oikeudellista asemaa voitaisiin verrata jäsenvaltioiden asemaan. Niiden asemaa perustamissopimuksen neljännessä osastossa tarkoitettuja aloja koskevassa päätöksentekomenettelyssä ei voida verrata myöskään toimielinten asemaan.

34 Toiseksi komissio katsoo, ettei kanteita voida ottaa tutkittaviksi niiltä osin, kuin ne perustuvat perustamissopimuksen 173 artiklan neljänteen kohtaan. Asetus N:o 2352/97 ja asetus N:o 2494/97 (jäljempänä riidanalaiset asetukset) eivät ensinnäkään koske kantajaa suoraan. Koska Alankomaiden Antillit eivät itse käy riisikauppaa yhteisön kanssa, riidanalaiset asetukset voivat koskea niiden hallitusta vain niiltä osin, kuin ne vaikuttavat niiden alueelle sijoittautuneisiin riisialan yrityksiin. Riidanalaiset asetukset eivät myöskään koske kantajaa erikseen. Komissio toteaa tältä osin, että sillä, että Alankomaiden Antillit mainitaan perustamissopimuksen liitteessä IV, ei ole ratkaisevaa merkitystä. Kantaja ei myöskään kuulu oikeuskäytännössä tarkoitettuun oikeussubjektien suljettuun ryhmään (asia 25/62, *Plaumann v. komissio*, tuomio 15.7.1963, Kok. 1963, s. 197; Kok. Ep. I, s. 181), koska niiden henkilöiden määrä ja identiteetti, joihin riidanalaisia asetuksia voidaan soveltaa, ei ole ollut lopullisesti tiedossa näiden asetusten antamisajankohtana. Alankomaiden Antilleilla ei ole sellaisia tosiasiallisia tai oikeudellisia erityispiirteitä, joiden nojalla ne pitäisi erottaa muista MMA:ista. Kaikilla MMA:illa on näin ollen ainakin teoreettisesti mahdollisuus jalostaa riisiä samalla tavalla kuin Alankomaiden Antilleilla. Tilanne eroaa vuotta 1993 edeltäneestä tilanteesta, jolloin ainoastaan Alankomaiden Antillit veivät riisiä yhteisöön, sillä myös Montserrat on vuonna 1996 aloittanut riisin viennin. Komissio viittaa vielä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-238/97, *Comunidad Autónoma de Cantabria v. neuvosto*, 16.6.1998 antaman määräyksen (Kok. 1998, s. II-2271, 49 ja 50 kohta) otteeseen.

35 Alankomaiden Antillit on lisäksi mainittu nimenomaisesti asetuksen N:o 2352/97 seitsemännessä perustelukappaleessa vain todettaessa, että niiden

hallituksen talous- ja rahoitusasioista vastaavan ministerin tekemä päätös, jolla vahvistettiin riisin vientiä koskeva vähimmäishinta, ei tee riidanalaisia suojatoimenpiteitä tarpeettomiksi. Tästä ei voida päätellä, että kyseinen asetus koskisi kantajaa erikseen. MMA-päätöksen 109 artiklassa komissio velvoitetaan ottamaan huomioon ne seuraukset, joita suojatoimenpiteillä voi olla kaikkien MMA:iden eikä ainoastaan Alankomaiden Antillien talouteen. Yhteisöön viedyn riisin määrään nojautuva määrällinen peruste ei täytä myöskään oikeuskäytännössä asetettuja tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä.

- 36 Kolmanneksi komissio väittää, että kantaja ei ole osoittanut, että sillä on riittävä oikeussuojan tarve, jotta se voisi nostaa nyt esillä olevat perustamissopimuksen 173 artiklan neljänteen kohtaan perustuvat kumoamiskanteet. Se muistuttaa, että Alankomaiden Antillit ovat vain Alankomaiden kuningaskuntaan kuuluva alue ja että Alankomaiden kuningaskunnalla on äänioikeus neuvostossa. Tästä syystä se katsoo, että kun otetaan huomioon Alankomaiden Antillien hallituksen edustajien asema Alankomaiden hallituksessa, Alankomaiden Antilleja ei voida erottaa siitä jäsenvaltiosta, johon ne kuuluvat kiinteänä osana, kun viimeksi mainittu jäsenvaltio päättää MMA:ita koskevasta kysymyksestä.
- 37 Tämän jälkeen komissio toteaa, että Alankomaiden kuningaskunnalla on perustamissopimuksen 173 artiklan toiseen kohtaan perustuva itsenäinen kanneoikeus ja että — toisin kuin asetuksen N:o 304/97 ja asetuksen N:o 1036/97 osalta on asian laita — se ei ole nostanut riidanalaisia asetuksia koskevaa kumoamiskannetta (ks. edellä 14 ja 15 kohta).
- 38 Lopuksi komissio huomauttaa, että niitä jäsenvaltioita varten, joista nämä MMA:et ovat riippuvaisia, on säädetty erityisestä neuvostossa tapahtuvasta menettelystä (MMA-päätöksen liitteessä IV olevan 1 artiklan 5 kohta). MMA:iden etujen valvonta on siis MMA-päätöksellä uskottu näille jäsenvaltioille.

- 39 Vastauksessaan komissio toteaa, ettei kantajan oikeussuojan tarvetta pitäisi hyväksyä, koska tällöin samalla myönnettäisiin, että kantaja voi yhteisöjen tuomioistuimessa riitauttaa Alankomaiden toimivaltaisten toimielinten suorittaman etujen punninnan, jonka tällä alalla pitää kuulua ainoastaan näille viranomaisille. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on komission mukaan vahvistanut tämän käsityksen edellä mainitussa asiassa Comunidad Autónoma de Cantabria vastaan neuvosto antamallaan määräyksellä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-214/95, Vlaams Gewest vastaan komissio, 30.4.1998 antamassa tuomiossa (Kok. 1998, s. II-717) esillä ollut tilanne oli sitä vastoin erilainen, sillä komission riidanalainen päätös koski Belgian kuningaskunnan alueellisen viranomaisen yksinomaiseen toimivaltaan kuuluvaa tukea. Nyt esillä olevan asian osalta komissio korostaa sitä, että Alankomaihin kuuluvilla eri aluekokonaisuuksilla ei ole minkäänlaista tämän kaltaista omaa toimivaltaa MMA:iden kauppajärjestelmän osalta.
- 40 Myös Espanjan kuningaskunta katsoo, ettei kannetta voida ottaa tutkittavaksi ja huomauttaa, ettei kantajalla ole asiavaltuutta tässä asiassa. Se toteaa muun muassa, että riidanalaiset asetukset eivät koske kantajaa suoraan, sillä näiden asetusten täytäntöönpanotoimia ei ole vielä toteutettu.
- 41 Kantaja kiistää kaikki komission esittämät väitteet ja katsoo, että sen kanteet voidaan ottaa tutkittaviksi sekä perustamissopimuksen 173 artiklan toisen kohdan että saman artiklan neljännen kohdan määräysten perusteella.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 42 Perustamissopimuksen 173 artiklan toiseen kohtaan perustuvien kanteiden tutkittavaksi ottamisen osalta on ensiksi todettava, että Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 319, s. 1) 3 artiklan perusteella, sellaisena kuin se on muutettuna, ensimmäisen

oikeusasteen tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään ensimmäisenä oikeusasteena perustamissopimuksen 173 artiklan neljänteen kohtaan perustuvat kumoamiskanteet. Sitä vastoin yksinomaan yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään jäsenvaltion, neuvoston tai komission perustamissopimuksen 173 artiklan toisen kohdan perusteella nostamat kanteet. Näin ollen jos kantaja katsoi, että se voi perustaa riidanalaisten asetusten kumoamista koskevat vaatimuksensa tähän viimeksi mainittuun perustamissopimuksen määräykseen, sen olisi pitänyt nostaa kanteensa yhteisöjen tuomioistuimessa.

- 43 Perustamissopimusten yleisestä rakenteesta ilmenee joka tapauksessa, että jäsenvaltion käsitteellä, sellaisena kuin sitä on käytetty toimitelmien ja erityisesti kanteen nostamista koskevista määräyksistä ja säännöksistä, tarkoitetaan ainoastaan Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden hallituksia, eikä sitä voida laajentaa koskemaan aluehallituksia tai itsehallinnollisten yhdyskuntien hallituksia, olivatpa niille annetut toimivaltuudet minkä laajuisia tahansa (em. asia *Vlaams Gewest v. komissio*, tuomion 28 kohta; em. asia *Comunidad Autónoma de Cantabria v. neuvosto*, määräyksen 42 kohta ja siinä mainittu oikeuskäytäntö ja asia *T-609/97, Regione Puglia v. komissio* ja Espanja, määräys 23.10.1998, Kok. 1998, s. II-4051, 16 kohta). Näin ollen kantajalla ei ole perustamissopimuksen 173 artiklan toiseen kohtaan perustuvaa kanneoikeutta.
- 44 Mitä tulee kanteiden tutkittavaksi ottamiseen niiltä osin kuin ne perustuvat perustamissopimuksen 173 artiklan neljänteen kohtaan, on aluksi todettava, että niitä perustamissopimuksen määräyksiä, jotka koskevat yksityisten kanneoikeutta, ei saa tulkita suppeasti (ks. muun muassa em. asia *Plaumann v. komissio*, s. 222 ja yhdistetyt asia *T-528/93, T-542/93, T-543/93 ja T-546/93, Métropole télévision ym. v. komissio*, tuomio 11.7.1996, Kok. 1996, s. II-649, 60 kohta).
- 45 On riidatonta, että Alankomaiden Antillit ovat itsehallinnollinen alue, jolla on Alankomaiden oikeuteen perustuva oikeushenkilöllisyys. Jäsenvaltioon kuuluva alue, jolla on kansalliseen oikeuteen perustuva oikeushenkilöllisyys, voi lähtökohtaisesti nostaa kumoamiskanteen perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan nojalla, jonka mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen hänelle osoitetusta päätöksestä tai päätöksestä, joka siitä huoli-

matta, että se on annettu asetuksena tai toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen (em. asia Comunidad Autónoma de Cantabria v. neuvosto, määräyksen 43 kohta).

46 Koska riidanalaisia asetuksia ei ole osoitettu kantajalle perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuun tavoin, on syytä tarkistaa, ovatko ne yleisesti sovellettavia toimenpiteitä, vai onko niitä pidettävä asetuksen muodossa tehtyinä päätöksinä. Määritettäessä, sovelletaanko jotakin toimenpidettä yleisesti, on arvioitava tämän toimenpiteen luonnetta ja niitä oikeusvaikutuksia, joita sillä pyritään tuottamaan tai joita se tosiasiallisesti tuottaa (asia 307/81, Alusuisse v. neuvosto, tuomio 6.10.1982, Kok. 1982, s. 3463, 8 kohta).

47 Nyt esillä olevassa asiassa asetuksen N:o 2352/97 johdanto-osasta ilmenee, että komissio on tätä asetusta antaessaan ottanut huomioon kantajan asenteen ja erityisesti sen, että viimeksi mainittu oli vahvistanut vähimmäisvientihinnan. Komissio ei ole kirjelmässään eikä istunnossa myöskään kiistänyt tienneensä riidanalaisen asetusten antamisajankohtana sitä, että suurin osa MMA:ilta peräisin olevasta riisistä oli peräisin Alankomaiden Antilleilta. On kuitenkin todettava, että komissio ei tehnyt päätöksiä, jotka olisivat koskeneet yksinomaan Alankomaiden Antilleilta peräisin olevan riisin tuontia. Komissio näet toteutti sellaisia yleisesti sovellettavia toimenpiteitä, joita sovelletaan erotuksetta kaikilta MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontiin.

48 Tästä seuraa, että riidanalaiset asetukset ovat luonteeltaan yleisesti sovellettavia ja ne eivät ole EY:n perustamissopimuksen 189 artiklassa (josta on tullut EY 249 artikla) tarkoitettuja päätöksiä.

49 On kuitenkin tutkittava, voidaanko riidanalaisen asetusten, niiden yleisestä soveltamisalasta huolimatta, kuitenkin katsoa koskevan kantajaa suoraan ja

erikseen. Se seikka, että toimenpiteen soveltamisala on yleinen, ei nimittäin silti sulje pois sitä, että tämä toimenpide voi koskea tiettyjä luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä suoraan ja erikseen (ks. asia C-309/89, Codorniu v. neuvosto, tuomio 18.5.1994, Kok. 1994, s. I-1853, 19 kohta; yhdistetyt asiat T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 14.9.1995, Kok. 1995, s. II-2305, 66 kohta ja yhdistetyt asiat T-481/93 ja T-484/93, Exporteurs in Levende Varkens ym. v. komissio, tuomio 13.12.1995, Kok. 1995, s. II-2941, 50 kohta).

- 50 Sen kysymyksen osalta, koskevatko riidanalaiset asetukset kantajaa erikseen, on syytä todeta, että jotta yhteisön toimielimen toteuttaman soveltamisalaltaan yleisen toimenpiteen voitaisiin katsoa koskevan erikseen luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, kyseisen toimenpiteen on vaikutettava siihen sille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella se erottuu kaikista muista henkilöistä (em. asia Plaumann v. komissio, s. 223; em. asia Codorniu v. neuvosto, tuomion 20 kohta; asia T-12/93, CCE de Vittel ym. v. komissio, tuomio 27.4.1995, Kok. 1995, s. II-1247, 36 kohta; asia T-135/96, UEAPME v. neuvosto, tuomio 17.6.1998, Kok. 1998, s. II-2335, 69 kohta ja asia T-122/96, Federolio v. komissio, määräys 30.9.1997, Kok. 1997, s. II-1559, 59 kohta).
- 51 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan se seikka, että komissiolla on velvollisuus erityisten sääntöjen nojalla ottaa huomioon valmisteilla olevan lainsäädäntötoimen vaikutukset tiettyihin yksityisiin, yksilöi nämä yksityiset (asia 11/82, Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, tuomio 17.1.1985, Kok. 1985, s. 207; asia C-152/88, Sofrimport v. komissio, tuomio 26.6.1990, Kok. 1990, s. I-2477; em. asia Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomion 67 kohta ja asia C-390/95 P, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomio 11.2.1999, Kok. 1999, s. I-769, 25—30 kohta).
- 52 Nyt esillä olevassa asiassa asetus N:o 2352/97 ja sen täytäntöönpanoasetus N:o 2494/97 on annettu MMA-päätöksen 109 artiklan perusteella, jonka 1 artiklassa määrätään, että komissiolla on tietyin edellytyksin oikeus toteuttaa suojatoimenpiteitä.

- 53 Edellä mainitun 109 artiklan 2 kohdassa määrätään, että ”1 kohtaa sovellettaessa on valittava ensisijaisesti toimenpiteitä, jotka vähiten häiritsevät assosioinnin ja yhteisön toimivuutta. Nämä toimenpiteet on rajoitettava niihin, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä ilmenneiden häiriöiden poistamiseksi”.
- 54 Tästä määräyksestä seuraa, että kun komissio aikoo toteuttaa MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohtaan perustuvia suojatoimenpiteitä, sillä on velvollisuus ottaa huomioon ne kielteiset vaikutukset, joita sen päätöksellä saattaa olla kyseisten merentakaisten maiden tai alueiden talouteen ja asianomaisiin yrityksiin (em. asia C-390/95, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomion 28 kohta, ja em. yhdistetyt asiat T-480/93 ja T-483/93, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomion 70 kohta).
- 55 Kantaja kuuluu perustamissopimuksen liitteessä IV nimenomaisesti mainittuihin MMA:isiin, joihin sovelletaan perustamissopimuksen neljännessä osastossa olevia MMA:iden assosiaatiota koskevia määräyksiä. Komissiolla oli MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdan nojalla siis velvollisuus riidanalaisia asetuksia antaessaan ottaa huomioon kantajan erityinen tilanne varsinkin siitä syystä, että oli odotettavissa, että toteutettujen toimenpiteiden kielteiset vaikutukset kohdistuisivat pääasiallisesti viimeksi mainittuun alueeseen. Komissio tiesi — kuten se on kirjelmässään ja istunnossa myöntänyt — riidanalaisia asetuksia antaessaan, että suurin osa MMA:ilta peräisin olevasta yhteisöön tuodusta riisistä oli peräisin Alankomaiden Antilleilta.
- 56 Koska kantaja näin ollen sai yhteisön oikeuteen perustuvaa erityistä suojaa ajankohtana, jona komissio antoi riidanalaiset asetukset, nämä asetukset vaikuttavat kantajaan sen takia, että se tosiasiallisen tilanteensa perusteella erottuu kaikista muista henkilöistä (em. asia Plaumann v. komissio, s. 223; em. asia Piraiki-Patraiki, tuomion 28—31 kohta ja em. asia C-390/95, Antillean Rice Mills ym. v. komissio, tuomion 28 kohta). Tästä seuraa, että riidanalaiset asetukset koskevat kantajaa erikseen perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettuin tavoin.

- 57 On tietysti niin, ettei — kuten komissio korostaa — sen vahvistamiseen, että yhteisön toimenpide koskee erikseen johonkin jäsenvaltioon kuuluvaa alueellista yhteisöä, riitä, että tämä osoittaa toimenpiteen soveltamisen tai toimeenpanon saattavan vaikuttaa sen alueen sosioekonomisiin olosuhteisiin (ks. em. asia Comunidad Autónoma de Cantabria v. neuvosto, määräyksen 49 ja 50 kohta ja em. asia Regione Puglia v. komissio ja Espanja, määräyksen 21 ja 22 kohta). Nyt esillä olevassa asiassa riidanalaiset asetukset kuitenkin koskevat kantajaa erikseen, sillä komissiolla oli niitä valmistellessaan MMA-päätöksen 109 artiklan 2 kohdan nojalla velvollisuus ottaa erityisesti huomioon kantajan tilanne.
- 58 Mitä sitten tulee kantajan intressiin saada riidanalaiset asetukset kumotuiksi, on todettava, ettei tätä intressiä voida sulkea pois vain sillä perusteella, että Alankomaiden kuningaskunnalla on perustamissopimuksen 173 artiklan toisen kohdan nojalla itsenäinen kanneoikeus. Tältä osin on syytä huomauttaa, että muussa asian yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimien on katsottu, että jäsenvaltioon kuuluvan alueen oikeussuojan tarve riittää perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan nojalla nostetun kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen perusteeksi, jos sekä tällä jäsenvaltiolla että siihen kuuluvalla alueella on samanaikainen oikeussuojan tarve saman toimenpiteen osalta (ks. em. asia Vlaams Gewest v. komissio, tuomion 30 kohta ja yhdistetyt asiat T-132/96 ja T-143/96, Freistaat Sachsen ja Volkswagen v. komissio, tuomio 15.12.1999, Kok. 1999, s. II-3663, 92 kohta). Se, että Alankomaiden kuningaskunta olisi voinut MMA-päätöksen liitteessä IV olevan 1 artiklan 5 kohdan perusteella aloittaa neuvostossa riidanalaisia asetuksia koskevan erityisen menettelyn, ei myöskään nyt esillä olevassa asiassa vaikuta kantajan oikeussuojan tarpeeseen.
- 59 Myös komission väite, jonka mukaan yksittäinen alue ei voi riitauttaa yhteisöjen tuomioistuimessa jäsenvaltion toimenpidettä, jolla tämä punnitsee tähän valtioon kuuluvien alueiden etuja ennen kuin se määrittää kantansa neuvostossa, on hylättävä. Tältä osin riittää, kun todetaan, että riidanalaiset asetukset ovat komission eivätkä neuvoston antamia. Komissio käyttää täysin itsenäistä jäsenvaltioista riippumatonta toimivaltaa yhteisön yleisen edun mukaisesti.

- 60 Sen osalta, koskevatko riidanalaiset asetukset kantajaa suoraan, on lopuksi todettava, että asetuksella N:o 2352/97 on luotu täydellinen säännöstö, joka ei jätä jäsenvaltioille minkäänlaista harkintavaltaa. Sillä annetaan nimittäin MMA:ilta peräisin olevan riisin osalta tuontitodistusten hakumenettelyä ja myöntämistä koskevat pakottavat säännöt ja valtuutetaan lisäksi komissio keskeyttämään todistusten myöntäminen, jos asetuksessa määritetty kiintiö ylittyy tai markkinat huomattavasti häiriintyvät. Asetus N:o 2352/97 koskee siis kantajaa suoraan (ks. yhdistetyt asiat 41/70—44/70, International Fruit Company ym. v. komissio, tuomio 13.5.1971, Kok. 1971, s. 411, 23—28 kohta ja asia 294/83, Les Verts v. parlamentti, tuomio 23.4.1986, Kok. 1986, s. 1339, 31 kohta).
- 61 Myös asetus N:o 2494/97 koskee kantajaa suoraan, sillä tällä asetuksella kielletään myöntämästä tuontitodistuksia CN-koodiin 1006 kuuluvalla ja MMA:ilta peräisin olevalle riisille sellaisten hakemusten perusteella, jotka on jätetty 3.12.1997 tai sen jälkeen, ja keskeytetään samalta alueelta peräisin olevaa riisiä koskevien uusien hakemusten jättäminen 31.12.1997 saakka.
- 62 Edellä esitetystä seuraa, että nyt esillä olevat kanteet on otettava tutkittaviksi.

Pääasia

- 63 Kantaja esittää asiassa T-32/98 nostamansa kanteen tueksi kymmenen kanneperustetta. Ensimmäisen mukaan harkintavaltaa on käytetty väärin. Toisen mukaan asetukselle N:o 2352/97 on valittu väärä oikeudellinen perusta. Kolmannen kanneperusteen mukaan oikeusvarmuuden periaatetta on loukattu ja neljännen mukaan perustamissopimuksen 133 artiklan 1 kohtaa on rikottu.

Viidennen kanneperusteen mukaan perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohtaa ja 134 artiklaa, MMA-päätöksen 102 artiklaa sekä sen liitteessä II olevaa 19 artiklaa on rikottu. Kuudes kanneperuste nojautuu suojatoimenpiteistä tehdyn sopimuksen 7 artiklan 5 kohdan, vuoden 1994 GATT-sopimuksen (tullitariffeja ja kauppaa koskeva yleissopimus) XIII artiklan 2 kohdan c alakohdan ja EY:n perustamissopimuksen 228 artiklan 7 kohdan (josta on muutettuna tullut EY 300 artiklan 7 kohta) rikkomiseen. Seitsemännen kanneperusteen mukaan MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohtaa on rikottu. Kahdeksas perustuu 109 artiklan 2 kohdan rikkomiseen. Yhdeksännen kanneperusteen mukaan EY:n perustamissopimuksen 190 artiklaa (josta on tullut EY 253 artikla) on rikottu ja kymmenennen mukaan olennaisia menettelymääräyksiä on rikottu.

- 64 Kantaja vaatii asiassa T-41/98 asetuksen N:o 2494/97 kumoamista, koska asetus N:o 2352/97 on lainvastainen ja perustelee tätä jo asiassa T-32/98 esittämillään kanneperusteilla.
- 65 Ensin on tutkittava kanneperuste, jonka mukaan MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohtaa on rikottu.

Asianosaisten ja väliintulijan väitteet ja niiden perustelut

- 66 Kantaja väittää ensinnäkin, että komissio ei voi MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan perusteella toteuttaa MMA:ista peräisin olevan riisin määrään perustuvia suojatoimenpiteitä. Kantaja viittaa tältä osin perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohtaan ja korostaa, ettei jäsenvaltioilla ole oikeutta toteuttaa niiden välistä kaupankäyntiä rajoittavia suojatoimenpiteitä muista jäsenvaltioista peräisin olevan tuonnin määrän perusteella. Toiseksi kantaja toteaa, että vaikka oletettaisiinkin, että komissiolla on oikeus MMA:ilta peräisin olevan tuonnin

määrään vedoten toteuttaa suojoitoimenpiteitä, se ei kykene nyt esillä olevassa osoittamaan, että oli ollut olemassa vaara, että MMA:ilta tuodun riisin määrä olisi ollut sellainen, että se aiheutti häiriöitä yhteisön markkinoilla. Kolmanneksi kantaja väittää, etteivät tällaiset häiriöt voineet johtua MMA:ilta peräisin olevan riisin tuonnin määrästä, koska kantaja oli ottanut käyttöön Alankomaiden Antilleilta peräisin olevaa riisiä koskevan vähimmäisvientihinnan.

67 Komissio kiistää tämän väittäen ensinnäkin, että kantajan ensimmäinen perustelu nojautuu perustamissopimuksen 132 artiklan 1 kohdan virheelliseen tulkintaan. Komission mukaan tämä määräys ei ole ehdoton oikeussääntö, vaan siinä määrätään vain MMA:iden ja yhteisön välisen yhteistyön eräästä tavoitteesta. Kantaja ei näin ollen voi pätevästi vedota tähän artiklaan, kun se kiistää komission oikeuden toteuttaa MMA-päätöksen 109 artiklan nojalla toimenpiteitä MMA:ilta peräisin olevien tuotteiden tuonnin määrän perusteella.

68 Toiseksi komissio toteaa, että MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontimäärät ovat markkinointivuodesta 1995/1996 kasvaneet voimakkaammin kuin yhteisöön tuodun riisin kokonaismäärä. MMA:ilta peräisin olevan tuonnin osuus oli kasvanut markkinointivuodesta 1994/1995 siinä määrin, että suojoitoimenpiteitä oli toteutettu vuoden 1997 alussa.

69 Komissio toteaa, että yhteisön tilastoista ilmenee, että MMA:ilta peräisin olevan riisin kokonaistuontimäärä markkinointivuonna 1996/1997 oli 162 541 tonnia valkaistua riisiä eikä 65 000 tonnia, kuten kantaja väittää. MMA:ilta peräisin olevan riisin tuonnin lisääntyminen olisi näin ollen aiheuttanut yhteisön paddy-riisin hinnalle erittäin kovia paineita, mistä syystä olisi ollut tarpeen suorittaa interventio-ostoja ja jopa viedä tähän liittyvine palautuksineen yhteisön indiarriisiä markkinoille, jotka olivat kuitenkin rakenteellisesti tappiolliset. Suojoitoimenpiteillä olikin voitu pysäyttää yhteisön markkinoilla havaittu laskusuhdanne ja muuttaa sen suuntaa.

- 70 Komissio korostaa vielä, ettei sen kuulu osoittaa, että yhteisön riisimarkkinoiden häiriintymisuhkan ja MMA:ilta peräisin olevan riisin tuonnin välillä on syy-yhteys. Riittää, että nämä kaksi ilmiötä ovat tietystä suhteesta toisiinsa. Ei voida kiistää, että kolmansista maista peräisin oleva tuonti vaikuttaa näihin markkinoihin.
- 71 Kolmanneksi komissio kiistää kantajan väitteet todeten, että vaikka MMA:ilta peräisin oleva yhteisöön vietävä riisi onkin pääasiallisesti peräisin Antilleilta, se ei kuitenkaan ole peräisin yksinomaan Alankomaiden Antilleilta. Komissio väittää, että sillä oli velvollisuus vahvistaa kaikkia MMA:ita koskeva raja ja ettei se näin ollen ollut voinut toteuttaa ainoastaan Alankomaiden Antilleja koskevaa erillistä toimenpidettä.
- 72 Väliintulija esittää, että MMA:ilta peräisin olevan riisin tuonti aiheutti asetuksen N:o 2352/97 antamisajankohtana huomattavia häiriöitä yhteisön markkinoilla. Se toistaa muun muassa Euroopan parlamentin edustajien ja komission jäsenten parlamentissa esittämiä kannanottoja, joista ilmenee, että tämä tuonti lisääntyi huomattavasti vuodesta 1995 lähtien. Väliintulija esittää myös sen alueella tuotetun vastaavan kuoritun indica-riisin hintaa koskevia tietoja, joista ilmenee tämän hinnan laskeneen tammikuun 1997 ja helmikuun 1998 välisenä aikana. Se muistuttaa myös, että komissiolle on tällä alalla myönnetty laaja harkintavalta.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 73 Ensin on muistutettava, että asetus N:o 2352/97 on annettu MMA-päätöksen 109 artiklan perusteella.

- 74 MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan mukaan komissio voi toteuttaa tarvittavia suojatoimenpiteitä tai antaa luvan niiden toteuttamiseen, jos "[MMA-päätöksen, jossa määrätään MMA:ista peräisin olevien tuotteiden lähtökohtaisesti vapaasta pääsystä yhteisöön] soveltamisesta aiheutuu vakavia häiriöitä jollakin yhteisön tai yhden tai useamman jäsenvaltion talouden toiminnan alalla tai jos soveltaminen vaarantaa niiden rahatalouden ulkoisen vakauden" tai "jos esiintyy sellaisia huomattavia vaikeuksia, jotka saattavat johtaa yhteisön tai siihen kuuluvan alueen jonkin toiminnan alan heikentymiseen".
- 75 Komissio on istunnossa todennut, että asetuksen N:o 2352/97 toisen perustelukappaleen ensimmäisen virkkeen sanamuodon perusteella siitä saa sellaisen vaikutelman, että se kuuluu MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa mainittuun ensimmäiseen ryhmään.
- 76 On todettava, että asetuksen N:o 2352/97 edellä mainitusta kappaleesta todellakin ilmenee, että komissio on toteuttanut riidanalaisen toimenpiteen tässä yhteydessä. Asetuksen N:o 2352/97 toisen perustelukappaleen ensimmäisessä virkkeessä todetaan nimittäin seuraavaa: "MMA:ilta peräisin olevan riisin tuonti ilman määrällisiä rajoituksia uhkaa aiheuttaa huomattavia häiriöitä yhteisön riisimarkkinoilla."
- 77 Yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt edellä mainitussa asiassa Antillean Rice Mills ym. vastaan komissio, 11.2.1999 antamassaan tuomiossa, että "[MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa] mainitussa ensimmäisessä tapauksessa eli jos MMA-päätöksen soveltamisesta aiheutuu vakavia häiriöitä jollakin yhteisön tai yhden tai useamman jäsenvaltion talouden toiminnan alalla tai jos soveltaminen vaarantaa niiden rahatalouden ulkoisen vakauden, on tietenkin selvítettävä syy-yhteyden olemassaolo, koska suojatoimenpiteiden tarkoituksena on oltava kyseessä olevalla alalla ilmenneiden häiriöiden poistaminen tai lieventäminen" (47 kohta).

- 78 Näin ollen vaikka komissiolla onkin laaja harkintavalta, kun se arvioi suojatoimenpiteiden toteuttamisedellytysten olemassaoloa ja näiden toimenpiteiden periaatteellista toteuttamista (em. asiassa Antillean Rice Mills ym. v. komissio 14.9.1995 annettu tuomio, 122 kohta, ja em. asiassa Antillean Rice Mills ym. v. komissio 11.2.1999 annettu tuomio, 48 kohta), sen kuului tästä huolimatta nyt esillä olevassa asiassa kuitenkin osoittaa, että MMA-päätöksen soveltamisen ja yhteisön markkinoiden häiriintymisen välillä oli syy-yhteys, voidakseen määrätä asetuksessa N:o 2352/97 säädetyistä toimenpiteistä.
- 79 On pakko todeta, ettei asetuksesta N:o 2352/97 ilmene, että komissio olisi osoittanut syy-yhteyden olevan olemassa. Se ei ole johdanto-osassa millään tavoin selvittänyt, miten ja missä määrin MMA-päätöksellä, jolla taattiin ”MMA:ilta peräisin oleva riisin tuonti ilman määrällisiä rajoituksia”, aiheutettiin yhteisön riisimarkkinoiden vakava häiriintyminen siten, että asetuksen N:o 2352/97 antaminen oli välttämätöntä havaittujen häiriöiden poistamiseksi tai lieventämiseksi.
- 80 On totta, että asetuksen N:o 2352/97 antamisajankohtana 27.11.1997 MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontia rajoittavan asetuksen N:o 1036/97 voimassaoloaika oli päättymässä ja että välitarkistuspäätös, jolla olisi ollut sama vaikutus (ks. edellä 11 kohta), ei ollut vielä voimassa. Antamalla riidanalaiset asetukset komissio halusi siis valvoa ja rajoittaa MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontia asetuksen N:o 1036/97 voimassaolon päättymisajankohdan ja välitarkistuspäätöksen voimaantulon välisenä aikana.
- 81 Sen sijaan, että komissio olisi konkreettisesti tutkinut, mitä vaikutuksia MMA-päätöksen soveltamisella saattaa olla yhteisön riisimarkkinoihin, se on vain

olettanut, että tästä soveltamisesta aiheutuu vääjäämättä huomattavia häiriöitä näille markkinoille, jollei MMA:ilta peräisin olevan riisin tuontia rajoiteta suo- jatoimenpitein.

- 82 Näin ollen on kiistatonta, ettei komissio ole tarkistanut, oliko MMA:ilta tuodun riisin hinta alhaisempi kuin yhteisön riisin hinta. Komissio myöntää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen 14.6.1999 esittämään kirjalliseen kysymykseen antamassaan vastauksessa, ettei se ollut koskaan ”verrannut MMA:ilta tuodun riisin hintaa yhteisön riisin hintaan”. Se selvittää, että sen näkemys, jonka mukaan riidanalainen toimenpide oli toteutettava, ”ei perustunut riisin ole- tettuun alhaisimpaan vientihintaan — — vaan siihen vaaraan, jonka määrältään rajoittamaton tuonti aiheuttaisi (ks. asetuksen N:o 2352/97 toinen perus- telukappale)”. Jos olisi käynyt ilmi, kuten kantaja väittää, että MMA:ilta peräisin oleva riisi saatettiin markkinoille yhteisön riisin hinnan ylittävään hintaan, siihen ei olisi yhteisössä voinut kohdistua niin suurta kysyntää, että tuodut määrät olisivat voineet aiheuttaa huomattavia häiriöitä yhteisön markkinoilla asetuksen N:o 1036/97 voimassaolon päätyttyä.

- 83 Perustamissopimuksen neljännen osaston ja MMA-päätöksen soveltamisesta aiheutuu kuitenkin välittömästi se vaara, että MMA:ilta peräisin olevia tuotteita tuodaan rajoittamattomia määriä, sillä näissä määräyksissä määrätään, että kaupankäynti MMA:iden kanssa on lähtökohtaisesti asetettava samaan asemaan kuin jäsenvaltioiden keskinäinen kaupankäynti (ks. edellä 2—8 kohta). Jos täl- lainen vaara, jonka toteutuminen on aina mahdollista, jos suoja-toimenpiteitä ei toteuteta, riittäisi osoittamaan MMA-päätöksen soveltamisen ja yhteisön tietyn taloudellisen toiminnan alan mahdollisten häiriöiden välisen syy-yhteyden ja jos sillä näin ollen voitaisiin perustella MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan nojalla toteutettuja toimenpiteitä, perustamissopimuksen neljännen osaston määräyksillä ja MMA-päätöksellä tavoitellut päämäärät menettäisivät merki- tyksensä.

- 84 On siis syytä katsoa, ettei komissio — toisin kuin MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdassa edellytetään — ole osoittanut, että MMA-päätöksen soveltamisesta aiheutuvan MMA:ista peräisin olevan tuonnin määrän ja yhteisön riisimarkkinoilla mahdollisesti havaittujen huomattavien häiriöiden välillä olisi ollut syy-yhteys. Tämä laiminlyönti johtuu oikeudellisesta virheestä, jonka komissio on tehnyt vielä näissä kahdessa asiassa antamassaan vastineessakin katsoessaan, ettei sen tehtäviin kuulunut tällaisen syy-yhteyden olemassaolon osoittaminen.
- 85 MMA-päätöksen 109 artiklan 1 kohdan rikkomiseen perustuva kanneperuste on siis perusteltu.
- 86 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtäviin ei kumoamiskanteiden käsittelyn yhteydessä kuulu asettaa komission sijaan eikä asiakirjojen perusteella arvioida, oliko MMA-päätöksen soveltamisen ja yhteisön riisimarkkinoiden tuolloisten häiriöiden välillä todellakin syy-yhteys asetuksen N:o 2352/97 antamisajankohtana (ks. tämän suuntaisesti yhdistetyt asiat T-79/95 ja T-80/95, SNCF ja British Railways v. komissio, tuomio 22.10.1996, Kok. 1996, s. II-1491, s. 64).
- 87 Asetus N:o 2352/97 on siis kumottava ilman, että kantajan esittämiä muita kanneperusteita on tarpeen tutkia. Asetus N:o 2494/97, joka perustuu asetukseen N:o 2352/97, on tästä syystä myöskin lainvastainen ja myös se on kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

- 88 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on hävinnyt asian, se on kantajan vaatimuksen mukaisesti veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.
- 89 Espanjan kuningaskunta, joka tukee väliintulijana komission esittämiä vaatimuksia, vastaa työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan mukaisesti omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Asiat T-32/98 ja T-41/98 yhdistetään tuomiota varten.

- 2) Kumotaan merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta peräisin olevan riisin tuontia koskevista erityistoimenpiteistä 27 päivänä marraskuuta 1997 annettu komission asetus (EY) N:o 2352/97.

- 3) Kumotaan tuontitodistusten antamisesta merentakaisista maista ja merentakaisilta alueilta peräisin olevalle CN-koodiin 1006 kuuluvalla riisillä komission asetuksella (EY) N:o 2352/97 käyttöön otettujen erityistoimenpiteiden yhteydessä 12 päivänä joulukuuta 1997 annettu komission asetus (EY) N:o 2494/97.

- 4) Komissio vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja Alankomaiden Antilleille molemmissa asioissa aiheutuneista oikeudenkäyntikuluista.

- 5) Väliintulija vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan molemmissa asioissa.

Jaeger

Lenaerts

Azizi

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä helmikuuta 2000.

H. Jung

K. Lenaerts

kirjaaja

kolmannen jaoston puheenjohtaja